

Ústavní soud
Joštova 8
660 83 Brno 2-

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne: 22-12-2020	3
Vyřizuje: _____ krát Přílohy: _____	

Navrhovatel: Krajský soud v Plzni
Veleslavínova 40
306 17 Plzeň

Další účastníci řízení: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
Sněmovní 176/4
118 26 Praha 1

Senát Parlamentu České republiky
Valdštejnské náměstí 17/4
118 01 Praha 1

Nepředchází

Potenciální vedlejší účastník řízení: Vláda České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1

N á v r h

na zrušení § 8a odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve slovech „a odst. 4 písm. b)“

US CKDP 0016864/20

US20075187

I.

U Krajského soudu v Plzni je pod sp.zn. 57 A 93/2018 vedeno řízení o žalobě pana Jiřího Krause, bytem (dále jen „žalobce“), zastoupeného advokátem JUDr. Karlem Uhlířem, sídlem Plzeň, Husova 722/13, proti rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje (dále jen „žalovaný“) ze dne 22. 5. 2018, č.j. PK-DSH/5363/18 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Plzně (dále jen „prvoinstanční orgán“) ze dne 28. 3. 2018, č.j. MMP/314962/17/12 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“) a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím bylo v řízení o zápisu změny vlastníka silničního vozidla RZ: 2P2 0082, tov. zn. Renault Megane, VIN: VF1JA0F0517171062 v centrálním registru silničních vozidel zahájeného dne 19. 12. 2017 na základě žádosti dosavadního vlastníka – žalobce rozhodnuto tak, že žádosti se nevyhovuje.

II.

Žalobce, jakožto dosavadní vlastník silničního vozidla, požádal prvoinstanční orgán o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel (dále též je „registř“) s tím, že nový vlastník vozidla mu neposkytl potřebnou součinnost. Žádosti nebylo prvoinstančním orgánem vyhověno, žalobcovo odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí též nebylo úspěšné. Správní orgány dospěly ke shodnému závěru, že žádosti nebylo možné vyhovět, neboť žalobce k ní v rozporu s § 8 odst. 4 písm. b) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích“ nebo „zákon č. 56/2001 Sb.“), nedoložil protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší 30 dnů, a zelenou kartu vydanou dle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů.

Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí včasnou žalobu u Krajského soudu v Plzni (dále též jen „krajský soud“). Krajský soud rozsudkem ze dne 30. 9. 2019, č.j. 57 A 93/2018-45, žalobě vyhověl, zrušil rozhodnutí obou správních orgánů a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

V odůvodnění předmětného rozsudku krajský soud uvedl, že z § 8 odst. 1 písm. a) a § 8 odst. 2 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích vyplývá, že zákonodárce požaduje, aby údaj o „vlastníku silničního vozidla“ v registru silničních vozidel odpovídal skutečnému stavu, když pro zápis změny vlastnictví stanoví lhůtu „10 pracovních dnů ode dne převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu“. Zákonodárce současně vychází z toho, že zápis změny vlastníka je standardně v zájmu jak prodávajícího, tak kupujícího, když požaduje, aby žádost byla podána „společně“. Smyslem podání „společné žádosti“ je dosažení stavu sledovaného zákonodárcem, tj. uvedení údaje o „vlastníku silničního vozidla“ v registru silničních vozidel do souladu se skutečností. Tedy namísto údaje o stávajícím vlastníku, který již vlastnictví pozbyl, uvést do registru silničních vozidel údaj o vlastníku novém, který již vlastnictví nabyl. Tato skutečnost je umocněna již návěťm § 8 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, které zní: „Žádost o zápis změny vlastníka silničního vozidla“. Za situace, kdy je v případě „společné žádosti“ předpokládán společný zájem prodávajícího a kupujícího na změně zápisu vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel, nepožaduje zákonodárce, aby k žádosti byl předložen důkaz o nabytí vlastnického práva k silničnímu vozidlu. Tato skutečnost je logická, když podáním společné žádosti obě smluvní strany tvrdí, že došlo k převodu vlastnického práva.

V § 8 odst. 4 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích je pak stanoveno, že k žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla se přiloží v případě převodu vlastnického práva 1. technický průkaz a osvědčení o registraci silničního vozidla, 2. protokol

o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, a 3. zelená karta vydaná podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, není-li silniční vozidlo vyřazené z provozu. Ve vztahu k právě citovanému ustanovení je nezbytné uvést, že žádná z listin v něm uvedených, nemá žádnou vypovídací hodnotu ve vztahu k prokázání skutečnosti, zda došlo či nedošlo ke změně vlastníka silničního vozidla. Za situace, kdy je podávána společná žádost původního a nového vlastníka o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel, lze předpokládat, že si prodávající a kupující poskytnou potřebnou součinnost k tomu, aby v § 8 odst. 4 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích uvedené lístky mohly být přiloženy k žádosti tak, aby tato byla podána včas. Vzhledem k tomu, že si byl zákonodárce vědom toho, že z jedné či druhé strany, lhotejno z jakého důvodu, nemusí dojít k poskytnutí potřebné součinnosti k tomu, aby v zákonem stanovené lhůtě byla podána společná žádost podle § 8 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, stanovil následující právní úpravu.

Podle § 8a odst. 1 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích došlo-li ke změně vlastníka silničního vozidla na základě převodu vlastnického práva a dosavadní nebo nový vlastník neposkytl potřebnou součinnost pro podání společné žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel ve lhůtě podle § 8 odst. 2, provede obecní úřad obce s rozšířenou působností zápis změny rovněž na žádost dosavadního nebo nového vlastníka.

Podle § 8a odst. 2 téhož zákona pro žádost o zápis změny vlastníka silničního vozidla do registru silničních vozidel a její přílohy platí § 8 odst. 3 a odst. 4 písm. b) obdobně. Pro prokazování zmocnění k zastoupení platí § 8 odst. 5 obdobně.

Podle § 8a odst. 3 téhož zákona o podání žádosti podle odstavce 1 vyrozumí obecní úřad obce s rozšířenou působností bez zbytečného odkladu dosavadního nebo nového vlastníka silničního vozidla, který žádost nepodal, a umožní mu se k žádosti vyjádřit. Má-li dosavadní nebo nový vlastník silničního vozidla, který žádost nepodal, v držení technický průkaz nebo osvědčení o registraci silničního vozidla, vyžve jej obecní úřad obce s rozšířenou působností k jejich předložení a stanoví mu k tomu průměrnou lhůtu.

Je-li po podání samostatné žádosti dosavadního vlastníka nebo nového vlastníka ve správním řízení prokázáno, a to v rozsahu, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), že došlo k převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu a současně dosavadní nebo nový vlastník neposkytl potřebnou součinnost pro podání společné žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel ve lhůtě podle § 8 odst. 2, vyžaduje zákonodárce, aby v rámci správního řízení o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel proběhlo jakési „quasi sporné řízení“ mezi původním a současným vlastníkem. Zákonodárce v této souvislosti požaduje, aby se správní orgán obrátil na dosavadního nebo nového vlastníka silničního vozidla, který žádost nepodal, vyrozuměl jej o vedeném správním řízení a umožnil se mu k žádosti vyjádřit. Smyslem tohoto postupu je umožnit dosavadnímu nebo novému vlastníku silničního vozidla eventuálně rozporovat skutečnost, že došlo ke změně vlastníka silničního vozidla na základě převodu vlastnického práva. V případě, že se dosavadní nebo nový vlastník silničního vozidla, který žádost nepodal, nevyjádří, vychází správní orgán ze zjištěného skutkového stavu o tom, že došlo k převodu vlastnického práva. V případě, že se dosavadní nebo nový vlastník silničního vozidla, který žádost nepodal, vyjádří, je povinností správního orgánu se s jeho vyjádřením vypořádat, a z pohledu uplatněných námitek a označených či předložených důkazů posoudit, zda došlo k převodu vlastnického práva. Dospěje-li správní orgán k závěru, že k převodu vlastnického práva nedošlo, žádost zamítne. V opačném případě zůstává závěr o tom, že došlo ke změně vlastníka silničního vozidla na základě převodu vlastnického práva, nedotčen.

Zákonodárce požaduje, aby údaj o „vlastníku silničního vozidla“ v registru silničních vozidel odpovídal skutečnému stavu. V § 8a odst. 3 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích je tento záměr vyjádřen tím, že je povinností správního orgánu obrátit

se na dosavadního nebo nového vlastníka silničního vozidla, který žádost nepodal, „bez zbytečného odkladu“. S ohledem na shora uvedené závěry je povinností správního orgánu v případě, kdy je prokázáno, že došlo ke změně vlastníka silničního vozidla na základě převodu vlastnického práva, a tento závěr nebyl eventuálně vyvrácen v rámci „quasi sporného řízení“, uvést údaj o „vlastníku silničního vozidla“ v registru silničních vozidel do souladu se skutečností. Tedy namísto dosavadního vlastníka silničního vozidla uvést vlastníka nového. A to neprodleně.

Tento postup je ostatně zcela v souladu s § 10 odst. 1 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, podle kterého *obecní úřad obce s rozšířenou působností zapíše změnu vlastníka nebo provozovatele silničního vozidla v registru silničních vozidel na základě žádosti nebo oznámení, jsou-li splněny podmínky podle § 6 odst. 3 písm. d) a e)*. Zápisu změny „vlastníka silničního vozidla“ tak může již zabránit jen skutečnost, že není splněna jedna z těchto podmínek: a) silniční vozidlo není vedeno jako pohřešované nebo odcizené v Schengenském informačním systému nebo v informačním systému Policie České republiky nebo tato informace není zjištěna postupem podle § 5 odst. 7, b) provozovatel silničního vozidla má na území České republiky 1. trvalý pobyt, dlouhodobý pobyt nebo, jedná-li se o občana jiného členského státu, přechodný pobyt v délce alespoň 6 měsíců v kalendářním roce, nebo jí byl udělen azyl, 2. sídlo, jedná-li se o právnickou osobu, nebo 3. odštěpný závod, jedná-li se o zahraniční právnickou osobu. Další v § 10 odst. 1 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích uvedený postup správního orgánu, tj. a) zapsání údaje o novém vlastníku nebo provozovateli do technického průkazu silničního vozidla, b) odejmutí dosavadního osvědčení o registraci silničního vozidla a vydání nového osvědčení a c) přidělení silničnímu vozidlu registrační značky a vydání tabulky s přidělenou registrační značkou, pak probíhá „při zápisu“ změny vlastníka nebo provozovatele silničního vozidla, nikoli „před“ provedením této změny. Eventuální faktická nemožnost tohoto dalšího postupu tak nemůže zabránit provedení změny „vlastníka silničního vozidla“.

V § 10 odst. 4 věta první zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích je uvedeno, že *nepředložení technického průkazu silničního vozidla nebo osvědčení o registraci vozidla ve lhůtě stanovené podle § 8a odst. 3 nebrání provedení zápisu změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel*. Právě citované ustanovení navazuje na § 8a odst. 3 věta druhá zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a výslovně stanoví, že ani eventuální i ve správním řízení pokračující nesoučinnost dosavadního nebo nového vlastníka silničního vozidla, který žádost nepodal, tentokrát spočívající v nepředložení technického průkazu nebo osvědčení o registraci silničního vozidla, nemůže zabránit provedení zápisu změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel. V § 10 odst. 4 věta první zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích není žádná zmínka o tom, jaké důsledky má případné nepředložení zbylých listin uvedených v § 8 odst. 4 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Tedy zda nepředložení protokolu o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, nebo zelené karty vydané podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, není-li silniční vozidlo vyřazené z provozu, brání či nebrání provedení zápisu změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel. Podle názoru soudu nikoli.

Žádná z listin uvedených v § 10 odst. 4 věta první zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích nemá žádnou vypovídací hodnotu ve vztahu k prokázání skutečnosti, zda došlo či nedošlo ke změně vlastníka silničního vozidla. Bylo-li tedy ve správním řízení podle § 8a odst. 1 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích prokázáno, a to v rozsahu, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), že došlo k převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu, a tento závěr nebyl eventuálně vyvrácen v rámci „quasi sporného řízení“, je otázka, kdo je novým vlastníkem silničního vozidla, definitivně vyřešena. K vyřešení této otázky již není třeba protokolu o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, ani zelené karty vydané podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Vyžaduje-li zákonodárce, aby údaj o „vlastníku silničního vozidla“ v registru silničních

vozidel odpovídal skutečnému stavu, je za tohoto stavu nezbytné změnu údaje o „*vlastníku silničního vozidla*“ v registru silničních vozidel provést, i když nebyl předložen protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, či zelená karta vydaná podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.

Ke stejnému závěru je nezbytné dospět i eventuálním použitím analogie. Nestanoví-li zákon, zda nepředloženi zbylých listin uvedených v § 8 odst. 4 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích brání či nebrání provedení zápisu změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel, je nezbytné v zákoně najít ustanovení, které by bylo možné aplikovat analogicky. Tímto ustanovením je pak právě § 8a odst. 3 věta druhá zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, které stanoví, že nepředloženi první z listin uvedených v § 8 odst. 4 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích nebrání provedení zápisu změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel. Proč tomu tak je právě u této první listiny, je zřejmé. Protože první listina nevyovídá nic o tom, kdo je či není „*vlastníkem silničního vozidla*“. Vzhledem k tomu, že ani druhá a třetí listina uvedená v § 8 odst. 4 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích nevyovídá nic o tom, kdo je či není „*vlastníkem silničního vozidla*“, je nezbytné dojít analogicky ke stejnému závěru, tj. že ani nepředloženi těchto dvou listin nemůže bránit provedení zápisu změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel. Uvedený závěr platí o to silněji v případě, kdy je žádost podávána podle § 8a odst. 1 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích původním vlastníkem, který nemá silniční vozidlo ve své dispozici a již není vlastníkem silničního vozidla.

Pokud jde o protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, podle § 48 odst. 3 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích *stanice technické kontroly při evidenční kontrole silničního vozidla zjišťuje a) soulad skutečného stavu silničního vozidla a jeho identifikačních údajů s údaji uvedenými v technickém příkazu silničního vozidla a v osvědčení o registraci silničního vozidla a b) stav počítače ujeté vzdálenosti silničního vozidla*. K provedení evidenční kontroly silničního vozidla je tak třeba fyzické přítomnosti vozidla. Nemá-li jej původní vlastník v dispozici, objektivně není schopen silniční vozidlo k evidenční kontrole přistavit.

Pokud jde o zelenou kartu vydanou podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, podle § 3 odst. 2 věta první zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla *uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti je povinen vlastník tuzemského vozidla nebo řidič cizozemského vozidla, nestanoví-li tento zákon jinak*. Není-li původní vlastník již vlastníkem nebo řidičem silničního vozidla, není povinen uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti. Tuto povinnost má nový vlastník, tudíž původní vlastník objektivně není povinen předložit zelenou kartu.

Není-li tedy pro objektivní nesplnitelnost povinnosti po původním vlastníkovvi žádat předloženi protokolu o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, a zelené karty vydané podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, a tyto listiny nevyovídají nic o tom, kdo je či není „*vlastníkem silničního vozidla*“, je povinností správních orgánů provést změnu údaje o „*vlastníku silničního vozidla*“ v registru silničních vozidel, a v dalším postupovat k tíži nesoučinného nového, tj. skutečného vlastníka silničního vozidla.

V případě žalobce bylo prokázáno, že došlo ke změně vlastníka silničního vozidla na základě převodu vlastnického práva, přičemž tento závěr nebyl vyvrácen v rámci „*quasi sporného řízení*“, a proto bylo povinností správních orgánů uvést údaj o „*vlastníku silničního vozidla*“ v registru silničních vozidel do souladu se skutečností. Tedy namísto dosavadního vlastníka silničního vozidla uvést vlastníka nového. Nepředloženi protokolu o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, a zelené karty vydané podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, provedení změny předmětného údaje zabránit také nemohla.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 5. 2020, č.j. 9 As 346/2019-28, zrušil ke kasační stížnosti žalovaného (dále též jen „stěžovatel“) rozsudek krajského soudu ze dne 30. 9. 2019, č.j. 57 A 93/2018-45 a věc vrátil zdejšímu soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud konstatoval, že nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že pokud je v návaznosti na žádost podle § 8a zákona č. 56/2001 Sb. prokázáno (resp. nebylo vyvráceno), že došlo k převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu, je správní orgán povinen provést zápis změny vlastníka silničního vozidla do registru bez ohledu na to, zda byl k žádosti předložen také protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, a zelená karta.

Nejvyšší správní soud dále uvedl, že krajský soud má nepochybně pravdu v tom, že jedním z účelů registru je evidence skutečných a aktuálních vlastníků silničních vozidel. Registr má však také další, stejně důležitý účel, jak Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 19. 1. 2005, č.j. 4 As 26/2003-59, č. 543/2005 Sb. NSS: „*Zákon č. 56/2001 Sb. tedy vytváří veřejnoprávní systém evidence silničních motorových vozidel, jehož hlavním účelem je zajistit, aby na pozemních komunikacích byla provozována pouze vozidla splňující předepsané technické podmínky a s uzavřeným pojištěním odpovědnosti z jejich provozu.*“ Jedním z prostředků, jak zajistit naplnění tohoto účelu, je právě požadavek předložení protokolu o evidenční kontrole vozidla a zelené karty při žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru. Se stěžovatelem lze souhlasit, že zákonodárce v zákoně č. 56/2001 Sb. nikterak nevyjádřil záměr v určitých případech slevit z požadavku předložit tyto doklady k žádosti o zápis změny vlastníka vozidla. Zákon č. 56/2001 Sb. při podání společné žádosti podle § 8 zmíněné doklady výslovně požaduje a rovněž v § 8a odst. 2 výslovně stanovuje, že pro žádost podanou pouze jedním z vlastníků se uplatní obdobně § 8 odst. 4 písm. b), přičemž podle § 8 odst. 4 písm. b) bodu 2. je k žádosti o zápis změny vlastníka vozidla nutné předložit doklady podle § 8 odst. 4 písm. a), tedy mj. protokol o evidenční kontrole vozidla a zelenou kartu. Předložení protokolu o evidenční kontrole vozidla a zelené karty tedy uvedený zákon výslovně požaduje také u žádosti podle § 8a. Výjimku zavádí pouze pro technický průkaz a osvědčení o registraci silničního vozidla (§ 10 odst. 4 zákona č. 56/2001 Sb.), a to proto, jak správně uvádí stěžovatel, že si tyto doklady mohou správní orgány opatřit samy na základě svých databází. Protokol o evidenční kontrole vozidla a zelenou kartu si však správní orgány bez součinnosti vlastníka vozidla opatřit nemohou. Výslovné zakotvení výjimky pro technický průkaz a osvědčení o registraci silničního vozidla, ale nikoliv pro protokol o evidenční kontrole vozidla a zelenou kartu, svědčí o tom, že se ze strany zákonodárce nejedná o opomenutí, jež by způsobilo mezeru v zákoně. Účelem § 8a zákona č. 56/2001 Sb. tudíž není jen zapsání co nejaktuálnějšího údaje o vlastníkovu vozidla do registru za cenu rezignace na plnění ostatních, výše zmíněných funkcí registru. Toto ustanovení má pouze poskytnout dosavadnímu či novému vlastníku možnost podat žádost o zápis změny vlastníka silničního vozidla i bez součinnosti toho druhého, který se například odmítá dostavit na obecní úřad za účelem podání společné žádosti či vystavit k jejímu podání plnou moc. Vlastníky silničních vozidel však nezbavuje povinnosti předložit i v takovém případě protokol o evidenční kontrole vozidla a zelenou kartu. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že zejména dosavadní vlastník vozidla se může dostat do problematické až patové situace, neboť nemusí mít k dispozici některý z požadovaných dokladů a bez součinnosti nového vlastníka pro něj bude obtížné jej obstarat. Je nicméně především na něm, aby při převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu (a ideálně ještě před ním) jednal přiměřeně odpovědně a obezřetně tak, aby mohl splnit svou zákonnou povinnost požádat o zápis změny vlastníka se všemi náležitostmi, a vyhnul se tak případným negativním důsledkům spojeným s tím, že údaj v registru neodpovídá skutečnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2019, č.j. 1 As 318/2018-41, č. 3917/2019 Sb. NSS). Trvání na požadavku předložení protokolu o evidenční kontrole vozidla a zelené karty k žádosti o zápis změny vlastníka vozidla pro žadatele o zápis změny vlastníka silničního vozidla nepředstavuje zásadní překážku či omezení, neboť tyto doklady lze bez jakýchkoli obtíží obstarat již před převodem vlastnického práva k vozidlu.

III.

Podle § 110 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), *zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.*

Krajský soud má za to, že pokud by § 8a odst. 2 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích ve spojení s § 8 odst. 4 písm. b) bod 2. a § 8 odst. 4 písm. a) bod 2. a 3. téhož zákona, jichž má být při řešení věci použito, aplikoval způsobem, k němuž jej zavázal Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku, bylo by to v rozporu s ústavním pořádkem. Proto předkládá Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 8a odst. 2 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích ve slovech „a odst. 4 písm. b)“.

IV.

Podle § 8a odst. 1 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích *došlo-li ke změně vlastníka silničního vozidla na základě převodu vlastnického práva a dosavadní nebo nový vlastník neposkytl potřebnou součinnost pro podání společné žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel ve lhůtě podle § 8 odst. 2, provede obecní úřad obce s rozšířenou působností zápis změny rovněž na žádost dosavadního nebo nového vlastníka.*

Podle § 8a odst. 2 téhož zákona *pro žádost o zápis změny vlastníka silničního vozidla do registru silničních vozidel a její přílohy platí § 8 odst. 3 a odst. 4 písm. b) obdobně. Pro prokazování zmocnění k zastoupení platí § 8 odst. 6 obdobně.*

Podle § 8 odst. 4 písm. b) bod 2. téhož zákona *ke žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla se přiloží v případě přechodu vlastnického práva doklady podle písmene a); ke žádosti se nepřikládají technický průkaz a osvědčení o registraci silničního vozidla, nemá-li je žadatel k dispozici, a protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, podává-li žadatel současně žádost o zápis zániku silničního vozidla.*

Podle § 8 odst. 4 písm. a) bod 2. a 3. téhož zákona *ke žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla se přiloží v případě převodu vlastnického práva protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, a zelená karta vydaná podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, není-li silniční vozidlo vyřazené z provozu.*

Stávající zákonná úprava neumožňuje, aby se dosavadní vlastník silničního vozidla účinně domáhal zápisu změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel za situace, kdy mu nový vlastník silničního vozidla neposkytuje součinnost a kdy on (dosavadní vlastník) nedisponuje protokolem o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, a zelenou kartou vydanou podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, a není ani objektivně v jeho možnostech si tyto listiny opatřit. Dosavadnímu vlastníku silničního vozidla je tak znemožněno domáhat se zápisu změny vlastníka silničního vozidla tak, aby formální stav zápisu odpovídal stavu faktickému, s kterýmžto je formální stav zápisu do provedení příslušné změny v rozporu. To lze vnímat jako protiústavní zásah do ústavně garantovaného práva na soudní a jinou právní ochranu dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

Akceptace takového stavu není dle názoru krajského soudu v racionálním vztahu k účelu zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Dle krajského soudu je účelem daného zákona zajistit, aby v registru silničních vozidel byla evidence skutečných a aktuálních vlastníků silničních vozidel. Nejvyšší správní soud s tímto souhlasí, nicméně dodává, že toto není účel jediný a že registr má také další, stejně důležitý účel, a sice zajistit, aby na pozemních komunikacích byla provozována pouze vozidla splňující předepsané technické podmínky a s uzavřeným pojištěním odpovědnosti z jejich provozu. Ve svých dalších úvahách však Nejvyšší správní soud tento druhý účel registru silničních vozidel fakticky preferuje nad účelem, jehož se dovolával krajský soud, a aplikuje dotčená zákonná ustanovení způsobem, který ve svém důsledku vede k „zamrznutí“ stavu zápisu v registru silničních vozidel, jenž neodpovídá

skutečnosti, a to bez reálné možnosti zainteresované osoby (zde dosavadního vlastníka silničního vozidla) dosáhnout příslušné změny. To ostatně připouští i Nejvyšší správní soudu, když hovoří o tom, že se zejména dosavadní vlastník vozidla může dostat do problematické až patové situace, neboť nemusí mít k dispozici některý z požadovaných dokladů a bez součinnosti nového vlastníka pro něj bude obtížné jej obstarat. A to vše pak navíc za situace, kdy i dle Nejvyššího správního soudu lze účelu registru silničních vozidel, jehož se kasační soud dovolává, dosáhnout i jinými právními prostředky než jen požadavkem na předložení protokolu o evidenční kontrole vozidla a zelené karty při žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru (arg.: „*jedním z prostředků, jak zajistit naplnění tohoto účelu*“).

Ani z dikce zákona č. 56/2001 Sb., ani z důvodové zprávy k zákonu č. 63/2017 Sb., kterým byla provedena novelizace zákona č. 56/2001 Sb. a byl jím do tohoto zákona vložen mj. § 8a, není patrný legitimní a racionální důvod a účel, pro který by měl být tolerován stav, kdy se dosavadní vlastník silničního vozidla nemůže u správního orgánu při nesoučinnosti nového vlastníka silničního vozidla, kvůli které není v jeho (dosavadního vlastníka) možnostech předložit k žádosti listiny, jež vyžaduje § 8 odst. 4 písm. a) bod 2. a 3. zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, úspěšně domoci zápisu změny vlastníka silničního vozidla tak, aby registr obsahoval aktuální a skutečné údaje o vlastníkovi silničního vozidla.

Za takovéto situace se nelze ubránit úvaze o tom, že výše zmíněná právní úprava je v rozporu s ústavním pořádkem.

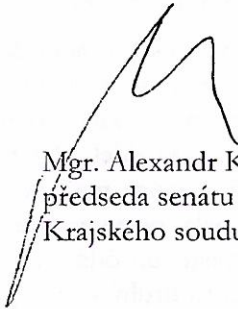
V.

Z výše popsaných důvodů Krajský soud v Plzni navrhuje, aby Ústavní soud po projednání návrhu na zrušení § 8a odst. 2 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích ve slovech „*a odst. 4 písm. b)*“ vydal tento

n á l e z :

- I. Ustanovení § 8a odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je ve slovech „*a odst. 4 písm. b)*“ v rozporu s čl. 36 Listiny základních práv a svobod.
- II. Ustanovení § 8a odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se ve slovech „*a odst. 4 písm. b)*“ ruší dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů.

Plzeň 17. prosince 2020

Mgr. Alexandr Krysl
předseda senátu 57 A
Krajského soudu v Plzni